

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

ROK I (VI)

WARSZAWA, dnia 14 maja 1957 r.

Nr 2 (71)

TREŚĆ:

I. Renty i zaopatrzenia		Poz.	Str.
Poz.	Str.		
11. Pismo okólne Nr 1 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 marca 1957 r. w sprawie wykonania art. 99 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin	7	13. Pismo okólne Nr 3 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1957 r. wyjaśniające sprawę przywracania przez terenowe komórki rentowe praw emerytalnych utraconych na podstawie przepisów o weryfikacji lub rehabilitacji	14
12. Pismo okólne Nr 2 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 6 marca 1957 r. w sprawie stosowania przepisów art. 39 ust. 3 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin	14	II. Komunikaty	
		14. Komunikat o aktach normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim.	
		15. Komunikat o aktach normatywnych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej nie opublikowanych w Dzienniku Urzędowym	19
		16. Sprostowanie błędu w Nr 1 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej : : :	19

I. RENTY I ZAOPATRZENIA

11.

PISMO OKÓLNE NR 1 MINISTERSTWA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ ZARZĄD RENT

z dnia 5 marca 1957 r.

w sprawie wykonania art. 99 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Przy wykonywaniu przepisów art. 99 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 43 z 1956 r. poz. 200) zwanego dalej „dekretem“ powstało w praktyce szereg trudności i wątpliwości. Poniższe wyjaśnienia mają na celu usprawnienie pracy i wyjaśnienie wątpliwości.

Wyjaśnienia ogólne

1. 1. Osoby, pobierające zaopatrzenia emerytalne (uposażenie emerytalne, pensję wdowią lub sierocą) z b. państwowego systemu emerytalnego lub z b. kolejowego systemu emerytalnego mają na podstawie art. 99 dekretu prawo do zaliczenia do wysługi emerytalnej:

- a) okresów wymienionych w art. 8 ust. 1 pkt. 4—12 dekretu,
- b) okresów pracy wykonywanej za wynagrodzeniem w czasie od 1 września 1939 r. do czasu objęcia służby po wyzwoleniu lub rozwiązania publiczno-prawnego stosunku służbowego i
- c) okresów tajnego nauczania w czasie okupacji, stwierdzonych zaświadczeniami właściwych władz szkolnych.

1. 2. Do zaliczenia okresów, wymienionych w pkt. 1.1., mają prawo również osoby, którym poprzednio na skutek niezaliczenia tych okresów odmówiono prawa do zaopatrzenia emerytalnego. Warunkiem jednak zaliczenia tym osobom okresów wymienionych w pkt. 1.1. jest, aby osoby te nie pobierały zaopatrzenia z jakiegokolwiek innego tytułu oraz odpowiadały warunkom dla pobierania zaopatrzenia na podstawie przepisów wprowadzonych w życie po dniu 30 czerwca 1954 r.

2. 1. Niniejsze pismo okólne normuje tryb i sposób zaliczenia okresów wymienionych w pkt. 1.1. oraz sposób wymiaru zaopatrzenia tylko tym osobom, które nabyły prawo do zaopatrzenia z b. państwowego systemu emerytalnego. Sprawy o zaliczanie okresów (pkt. 1.1.) i wymiar zaopatrzenia z b. kolejowego systemu zaopatrzenia załatwiają władze kolejowe.

2. 2. Pod pojęciem zaopatrzeń emerytalnych z b. państwowego systemu emerytalnego należy rozumieć zaopatrzenie przyznane lub przysługujące na podstawie:

- a) ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. z 1934 r. Nr 20, poz. 160 z późniejszymi zmianami) lub rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1934 r. o zaopatrzeniu emerytalnym prowizorycznych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. Nr 8, poz. 64)—pracownikom państwowym o publiczno-prawnym charakterze służbowym, zawodowym wojskowym, pracownikom b. związków samorządu terytorialnego oraz wdowom i sierotom po tych osobach,
- b) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 3 kwietnia 1935 r. o stosunku służbowym, uposażeniu i zaopatrzeniu emerytalnym pracowników „Polskiego Monopolu Tytoniowego“, „Państwowego Monopolu Spirytusowego“, „Polskiego Monopolu Solnego“ i „Polskiego Monopolu Loteryjnego“ (Dz. U. Nr 31, poz. 228 z późniejszymi zmianami) — pracownikom publiczno-prawnym wymienionych monopolii oraz wdowom i sierotom po tych pracownikach.

3. 1. Akta osób pobierających zaopatrzenia emerytalne przekazane zostały wydziałom rent i pomocy społecznej. Akta dotyczące osób pobierających zaopatrzenie emerytalne z tytułu służby w monopolach (pkt. 2. 2 lit. b) zawierają tylko zlecenia wypłaty zaopatrzenia albo odpisy decyzji przyznających zaopatrzenia natomiast kompletne akta emerytalne tych osób przechowują w zależności od rodzaju służby:

- a) Centralny Zarząd Przemysłu Tytoniowego w Warszawie ul. Szkolna 4,
- b) Centralny Zarząd Przemysłu Spirytusowego w Warszawie, ul. Chocimska 14,
- c) Zarząd Przemysłu Solnego w Krakowie i
- d) Polski Monopol Loteryjny w Warszawie, ul. Żurawia 44.

3. 2. Akta osób, którym odmówiono prawa do zaopatrzenia emerytalnego przechowywane są:

- a) w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej — Wydział do Likwidacji P. Z. E., jeśli chodzi o pracowników państwowych, zawodowych wojskowych i samorządowych,
- b) we władzach wymienionych w pkt. 3. 1. — jeśli chodzi o pracowników b. monopolii.

4. 1. Wnioski o zaliczenie okresów, wymienionych w pkt. 1. 1 osobom pobierającym zaopatrzenie emerytalne z b. państwowego systemu emerytalnego (pkt. 2. 2.) załatwiają wydziały rent i pomocy społecznej, wypłacające zaopatrzenia.

4. 2. Zaliczenia okresów, wymienionych w pkt. 1. 1, osobom, które były w swoim czasie objęte samorządowymi systemami emerytalnymi, wydziały rent i pomocy społecznej dokonują we własnym zakresie (tj. bez udziału organów, które w myśl art. 4 i 8 dekretu z dnia 21 września 1950 r. (Dz. U. Nr 44, poz. 407) — były właściwe do określania wysługi emerytalnej tych osób).

5. 1. Wnioski osób, którym w swoim czasie odmówiono prawa do zaopatrzenia z b. państwowego systemu emerytalnego (pkt. 1. 2.) z powodu nie posiadania odpowiedniej wysługi emerytalnej, załatwia Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej (wydział do likwidacji P. Z. E.). Wnioski tych osób, złożone w wydziale rent i pomocy społecznej, wydział przekazuje do załatwienia Ministerstwu dołączając równocześnie oświadczenie zainteresowanego, stwierdzające czy i jakiego rodzaju zaopatrzenie (rentę) pobiera.

Okoliczność pobierania zaopatrzenia (renty) wydział powinien równocześnie sprawdzić na podstawie własnej ewidencji.

5. 2. Wydział rent i pomocy społecznej nie przekazuje akt do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej osób wymienionych w pkt. 5.1. jeżeli zainteresowana osoba pobiera już rentę z tytułu własnej pracy lub rentę rodzinną (wdowią, sierocą) i domaga się doliczenia okresów, które zostały zaliczone przy wymiarze wypłacanej renty. W tych przypadkach wydział wydaje decyzje odmowną na podstawie art. 99 ust. 2 dekretu.

Zasady zaliczania okresów.

6.1. Zaliczenie okresów, wymienionych w pkt. 1.1. następuje tylko na wniosek osoby zainteresowanej, jeżeli wniosek taki zostanie zgłoszony do dnia 31 grudnia 1957 r. Wnioski zgłoszone po dniu 31 grudnia 1957 r. należy załatwiać odmownie.

6.2. Okresy wymienione w pkt. 1.1. podlegają zaliczeniu do wysługi emerytalnej tylko wówczas, gdy przypadają na okres przed rozwiązaniem publiczno-prawnego stosunku służbowego z tym, że z okresów pracy wykonywanej za wynagrodzeniem w czasie od 1 września 1939 r. (pkt. 1.1 lit. b) przez pracownika, który po wyzwoleniu objął służbę o charakterze publiczno-prawnym, zalicza się do wysługi emerytalnej cały okres pracy przypadający na czas od 1 września 1939 do dnia objęcia po Wyzwoleniu służby o charakterze publiczno-prawnym. Okres po objęciu służby po Wyzwoleniu został zaliczony przez b. P.Z.E. do wysługi emerytalnej.

6.3. Okresy przypadające w czasie po rozwiązaniu prawno-publicznego stosunku służbowego nie podlegają zaliczeniu, albowiem przepisy, które obowiązywały przed dniem 1 lipca 1954 r. w państwowym systemie emerytalnym nie przewidywały zaliczenia do wysługi emerytalnej żadnych okresów, następujących po dniu rozwiązania stosunku służbowego.

P r z y k ł a d y:

- a) Pracownik państwowy, z którym rozwiązano stosunek służbowy z dniem 30 kwietnia 1939 r. zgłasza wniosek o zaliczenie do wysługi emerytalnej okresu pracy wykonywanej za wynagrodzeniem od 1 stycznia 1940 r. do 31 lipca 1954 r. Wniosek ten należy załatwić odmownie, ponieważ zgłoszony okres zatrudnienia przypada w czasie po rozwiązaniu prawno-publicznego stosunku służbowego,
- b) Nauczyciel szkoły powszechnej, z którym rozwiązano stosunek służbowy z dniem 31 grudnia 1935 r. został powołany do służby czynnej od dnia 1 marca 1945 r. (reaktywacja) i ponownie przeniesiony w stan spoczynku z dniem 31 sierpnia 1952 r.

Obecnie zgłasza wniosek o zaliczenie do wysługi emerytalnej okresu tajnego nauczania od 10 marca 1942 r. do 31 sierpnia 1943 r. oraz pracy wykonywanej za wynagrodzeniem od 1 września 1943 r. do 28 lutego 1945 r.

Wniosek należy uwzględnić, ponieważ zgłoszone okresy przypadają przed rozwiązaniem (powtórny) prawno-publicznego stosunku służbowego.

6.4. Okresy wymienione w pkt. 1.1. nie podlegają zaliczeniu, jeżeli ten sam okres został już raz zaliczony lub ma być zaliczony z innego tytułu.

P r z y k ł a d:

- a) Pracownik pobiera zaopatrzenie z b. P.Z.E. oraz rentę z ubezpieczenia na podstawie art. 38a rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Na okres oczekiwania do renty z ubezpieczenia został zaliczony cały okres pracy w czasie okupacji. Okres okupacji nie może być zatem obecnie zaliczony na podstawie art. 99 dekretu o p.z.e.

b) pracownik publiczno-prawny został jako rezerwista powołany w 1939 r. do służby wojskowej i dostał się do niewoli. W obozie jenieckim rozwijał działalność rewolucyjną. Po wyzwoleniu objął ponownie służbę publiczno-prawną i z dniem 1 lipca 1952 r. stosunek służbowy został rozwiązany, a pracownikowi przyznano zaopatrzenie emerytalne z b. P.Z.E. Obecnie pracownik domaga się zaliczenia okresów niewoli i działalności rewolucyjnej. Okresy te objęte są przepisami art. 8 ust. 1 pkt. 9 i 11 dekretu i podlegają zaliczeniu na podstawie art. 99 tegoż dekretu, lecz mogą być zaliczone tylko jeden raz tzn. albo z tytułu pobytu w niewoli albo z tytułu działalności rewolucyjnej, a nie podwójnie z obu tytułów.

7.1. Za datę rozwiązania stosunku służbowego należy przyjąć datę rozwiązania, ustaloną w decyzji władzy służbowej, która znajduje się w aktach emerytalnych.

7.2. Jeżeli decyzja władzy służbowej (pkt. 7.1) zawiera jedynie odmowę ponownego przyjęcia funkcjonariusza państwowego do służby po Wyzwoleniu i nie ustala daty rozwiązania stosunku służbowego — jako datę rozwiązania tego stosunku, przyjmuje się datę wydania wspomnianej decyzji władzy służbowej (art. 5 dekretu z 14 maja 1946 r. Dz. U. Nr 22, poz. 139).

7.3. Dla zawodowych wojskowych, profesorów i pomocniczych sił naukowych w państwowych szkołach akademickich oraz nauczycieli jako datę rozwiązania prawno-publicznego stosunku służbowego należy przyjąć datę, od której osoby te przeniesiono w stan spoczynku lub zwolniono z wojskowej służby zawodowej z prawem do zaopatrzenia emerytalnego.

7.4. Niektórym funkcjonariuszom b. Policji Państwowej pozostającym w czynnej służbie do 1 września 1939 r. przyznano w latach 1945—1946 zaopatrzenie emerytalne, mimo nie przedstawienia przez nich decyzji władzy służbowej o rozwiązaniu stosunku służbowego. W takich przypadkach należy przyjąć, że stosunek służbowy został rozwiązany z dniem poprzedzającym datę, od której przyznano zaopatrzenie emerytalne.

P r z y k ł a d:

Funkcjonariusz b. P.P., pozostający w służbie do 1 września 1939 r. a podczas okupacji zatrudniony od 1 listopada 1939 r. w b. Policji Polskiej (granatowej), został przeniesiony przez władze okupacyjne w stan spoczynku z dniem 31 lipca 1943 r.

Po wyzwoleniu zgłosił wniosek o zaopatrzenie emerytalne, które przyznano mu od 1 września 1945 r. Należy przyjąć, że stosunek służbowy został rozwiązany z dniem 31 sierpnia 1945 r.

Decyzje władz okupacyjnych w sprawie przeniesienia polskich funkcjonariuszy państwowych w stan spoczynku, nie stwarzały żadnych skutków w zakresie uprawnień emerytalnych w państwowym systemie emerytalnym.

7.5. Jeżeli osoba pozostająca w czynnej służbie do rozpoczęcia działań wojennych w 1939 r., zmarła podczas okupacji lub przed objęciem służby po wyzwoleniu, należy przyjąć, że stosunek służbowy został rozwiązany z dniem śmierci tej osoby.

8.1. Zaliczalność okresów wymienionych w art. 8, ust. 1 pkt. 8—10 dekretu nie jest uzależniona od spełnienia warunków wynikających z ust. 3 tego artykułu, tj. uprzedniego bezpośredniego zatrudnienia i przebycia w zatrudnieniu po Wyzwoleniu co najmniej 5 lat.

8.2. Okresy wymienione w art. 8 ust. 1, pkt. 6, 11 i 12 dekretu należy zaliczać do wysługi emerytalnej w trybie ustalonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 16 stycznia 1957 r. w sprawie zasad i trybu zaliczenia niektórych okresów do okresów zatrudnienia (Dz. U. Nr 4, poz. 20).

8.3. Zaliczenie do wysługi emerytalnej w trybie art. 99 dekretu okresów służby wymienionych w art. 8, pkt. 4, 5, 6, 7 i 8 tegoż dekretu odbytych podczas wojny liczy się przy wymiarze uposażenia emerytalnego pojedynczo według czasu kalendarzowego (a nie podwójnie).

9. Przy ocenie złożonych przez zainteresowane osoby dowodów, należy stosować ogólne zasady przyjęte w postępowaniu rentowym. Wyjątek stanowią okresy tajnego nauczania w czasie okupacji, które stosownie do postanowień art. 99 dekretu, winny być stwierdzone zaświadczeniami właściwych władz szkolnych.

Sposób ustalania wysokości zaopatrzenia.

10.1. Zaopatrzenie emerytalne ustala się w ustawowo określonym procencie (pkt. 12) podstawy wymiaru zaopatrzenia (pkt. 13), a procent ten zależy od ilości lat zaliczonych do wysługi emerytalnej (pkt. 11). Dla ustalenia zatem nowej wysokości zaopatrzenia osobie posiadającej okresy zaliczalne (pkt. 1.1.) należy ustalić:

- okres wysługi emerytalnej i odpowiadający mu ustawowy procent podstawy wymiaru (pkt. 11 i 12),
- wysokość podstawy wymiaru (pkt. 13).

10.2. W sprawie obliczenia zaopatrzenia dla pracowników b. monopolu oraz członków ich rodzin należy stosować postanowienia pkt. 14.

11. Okres wysługi emerytalnej ustala się ponownie w sposób następujący:

- okresy podlegające zaliczeniu dodaje się bez zaokrąglenia do wysługi emerytalnej ustalonej również bez zaokrąglenia w ostatnio obowiązującym orzeczeniu emerytalnym wydanym przez b. P.Z.E., b. ZUS Dział PZE lub Ministerstwo — Biuro P.Z.E. (orzeczenie takie znajduje się w każdym akcie emerytalnym),
- uzyskaną łączną wysługę emerytalną zaokrągla się do pełnych lat w sposób, że części roku do 6 miesięcy włącznie nie uwzględnia się, natomiast okres przekraczający 6 miesięcy liczy się jako pełny rok.

P r z y k ł a d:

Wysługa emerytalna została ustalona poprzednio w ilości 19 lat 5 miesięcy i 6 dni.

Okresy podlegające zaliczeniu w myśl art. 99 dekretu wynoszą 5 lat — miesięcy i 24 dni. Wysługa emerytalna wynosi zatem 24 lata 6 miesięcy — dni, a po zaokrągleniu — 24 lata. Od tej wysługi emerytalnej należy zatem wymierzyć zaopatrzenie emerytalne.

12. Procentowa wysokość zaopatrzenia emerytalnego zawiera załącznik Nr 1.

13.1. Podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego, obowiązującą od dnia 1 stycznia 1953 r., zawiera załącznik Nr 2. Jest ona ustalona dla poszczególnych rodzajów służby oraz według grup uposażenia przewidzianych dla danego rodzaju służby. Tę podstawę obliczono w wysokości 50% stawek uposażenia zasadniczego, które obowiązywały dla danej kategorii pracowników przed dniem 1 stycznia 1953 r. z uwzględnieniem podwyżki 5%, wprowadzonej uchwałą Rady Ministrów z 31 grudnia 1949 r. i podwyższoną o 47% w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 1953 r. w sprawie wysokości zaopatrzeń emerytalnych i zasiłków (Dz. U. Nr 3, poz. 21).

13.2. Grupę uposażenia, odpowiadającą rodzajowi służby, zawiera ostatnia decyzja w sprawie przerechowania albo przyznania zaopatrzenia wydana po dniu 20 lipca 1949 r., tj. po dniu ogłoszenia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1949 r. w sprawie zaszeregowania emerytowanych funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych do grup uposażenia (Dz. U. Nr 42, poz. 315). Decyzja taka znajduje się w każdym akcie emerytalnym. Zaopatrzenia emerytalne przyznane przed wejściem w życie wymienionego rozporządzenia z dnia 20 lipca 1949 r. zostały przerechowane w myśl przepisów tego rozporządzenia oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1949 r. w sprawie wysokości zaopatrzeń emerytalnych i zasiłków (Dz. U. Nr 42, poz. 314). Z tego powodu decyzje w sprawie wymiaru zaopatrzenia emerytalnego wydane przed 20 lipca 1949 r. są nieaktualne.

13.3. Jeżeli z decyzji zawartej w akcie emerytalnym wynika że za podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego:

a) **nie** przyjęto uposażenia żadnej z kategorii pracowników, wyszczególnionych w załączniku Nr 2 (np. u niektórych funkcjonariuszów państwowej służby drogowej jak drogomistrzów itp. — jako podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego nie przyjęto kwot przywiązanych do danej grupy uposażenia pracowników państwowych, lecz przyjęto wynagrodzenie pobierane na podstawie układu zbiorowego pracy), lub

b) przyjęto grupę uposażenia **odmiennej siatki płac i inaczej oznaczoną** niż to wykazano w załączniku Nr 2 (np. u niektórych pracowników pocztowych objętych siatką płac „M“ (Monterzy) przyjęto jako podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego posiadane przez tych pracowników odmienne grupy uposażenia oznaczone jako 1M do 5M, które nie wykazano w załączniku Nr 2) —

— wówczas akta sprawy należy nadesłać do Ministerstwa (Zarząd Rent) do wyjaśnienia.

14.1. Zaopatrzenia pracowników b. monopolu państwowych wymierzone są na zasadach zbliżonych do zasad obowiązujących w b. państwowym systemie emerytalnym. Z uwagi jednak na brak akt, stawek uposażenia zasadniczego itp. potrzebne dane dostarczą organy właściwych monopolu wymienione w pkt. 3.1.

W razie zgłoszenia zatem wniosku o zaliczenie okresów wymienionych w pkt. 1.1. przez osobę pobierającą zaopatrzenie emerytalne z tytułu służby w monopolu, należy wniosek ten przekazać właściwemu zarządowi (monopolowi) celem:

- ustalenia posiadanej ostatnio wysługi emerytalnej (lat, mies., dni),
- ustalenia czy i ewent. które okresy podlegają doliczeniu do wysługi emerytalnej w trybie art. 99 dekretu (lat, miesięcy, dni),
- ustalenia ostatecznej wysługi emerytalnej (po doliczeniu lat, mies. i dni, wymienionych pod b) oraz zaokrąglenia wysługi emerytalnej **do pełnych lat**,
- podania grupy uposażenia, kategorii pracowników (monopolowi, prac. finansowo-księgowi, inspekcyjno-techn., itp.) oraz wysokości uposażenia zasadniczego (100%) przysługującego według stawek obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1953 r.
- ustalenia **wysokości** stawki procentowej odpowiadającej **ostatecznie** ustalonej wysłudze emerytalnej.

14.2. Prezydium po otrzymaniu danych wymienionych w pkt. 14.1. przyjmuje jako podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego danego emeryta monopolowego 50% kwoty podanej zgodnie z pkt. 14.1. lit. d, podwyższając ją o 47%, po czym kwotę tę pomnoży przez procent podany w myśl pkt. 14.1. lit. e. Otrzymana w ten sposób kwota stanowić będzie wysokość nowego uposażenia emerytalnego danego emeryta monopolowego, przysługującego **od dnia 1 lipca 1956 r. począwszy**.

Wysokość świadczeń pochodnych.

15. Pensja wdowia wynosi 50% uposażenia emerytalnego, które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu mężowi.

16. Pensje sierocę ustala się w odpowiednim stosunku do rent wdowich. Pensje te wynoszą:

- dla każdego dziecka, jeżeli wdowa żyje i ma prawo do pensji wdowiej — $\frac{1}{4}$ część pensji wdowiej,
- dla każdego dziecka, jeżeli wdowa nie żyje albo nie ma prawa do pensji wdowiej — $\frac{1}{2}$ część pensji wdowiej,
- dla jedynego dziecka (bez żyjącego rodzeństwa) bez ojca i matki, albo dla jedynego dziecka bez ojca, jeżeli matka nie pobiera pensji wdowiej — $\frac{2}{3}$ części pensji wdowiej.

17.1. Wysokość zaopatrzenia emerytalnego nie może być:

- niższa, aniżeli:
dla emeryta — 140 zł miesięcznie (od 1 lipca 54 r. — 160 zł pkt. 18.1),
dla wdowy — 98 zł miesięcznie (od 1 lipca 54 r. — 110 zł pkt. 18.1),

b) wyższa — aniżeli:

- dla emeryta — 440 zł miesięcznie,
- dla emerytowanego pracownika nauki — 660 zł miesięcznie,
- dla wdowy — 220 zł miesięcznie,
- dla wdowy po pracowniku nauki 330 zł miesięcznie.

17.2. Pensja sieroca (również dla dzieci po pracownikach nauki) nie może być niższa aniżeli:

- a) przy $\frac{1}{4}$ części pensji wdowiej — 31 zł miesięcznie,
- b) przy $\frac{1}{2}$ pensji wdowiej — 40 zł miesięcznie,
- c) przy $\frac{2}{3}$ częściach pensji wdowiej — 53 zł miesięcznie,

17.3. Jeżeli wysokość pensji sieroczej wynosiłaby więcej aniżeli:

- a) przy $\frac{1}{4}$ części pensji wdowiej — 55 zł miesięcznie,
- b) przy $\frac{1}{2}$ części pensji wdowiej — 110 zł miesięcznie,
- c) przy $\frac{2}{3}$ częściach pensji wdowiej — 53 zł miesięcznie,
- d) dla dziecka po pracowniku nauki przy $\frac{1}{4}$ części pensji wdowiej — 83 zł miesięcznie,
- e) dla dziecka po pracowniku nauki przy $\frac{1}{2}$ części pensji wdowiej — 165 zł miesięcznie,
- f) dla dziecka po pracowniku nauki przy $\frac{2}{3}$ częściach pensji wdowiej — 220 zł miesięcznie,

wysokość pensji sieroczej ustala się w kwotach wyżej podanych, które stanowią ustawowe maksimum zaopatrzenia sieroty.

17.4. Jeżeli na sierotę nie są wypłacane zasiłki rodzinne z tytułu zatrudnienia lub innego tytułu, wówczas w miejsce tych pensji sieroczych należy wypłacić zasiłki rodzinne na zasadach ogólnych. Gdyby jednak pensja sieroca była wyższa od zasiłków rodzinnych, należy płacić nadal pensje sieroce.

17.4. Jeżeli na sierotę nie są wpłacane zasiłki rodzinne z systemu emerytalnym do wyższego maksimum zaopatrzenia emerytalnego (pracownik nauki 660 zł, wdowa po pracowniku nauki 330 zł mies. itd.) należy uważać pracowników nauki w rozumieniu obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1953 r. przepisów uposażeniowych tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 kwietnia 1951 r. o uposażeniu pracowników nauki (Dz. U. Nr 21 poz. 165 i Dz. U. Nr 63, poz. 430).

W rozumieniu powyższych przepisów uposażeniowych pracownikami nauki są nie tylko pracownicy nauki w ścisłym tego słowa znaczeniu, jak profesor zwyczajny, nadzwyczajny, docent, adiunkt, st. asystent i asystent lecz również i pracownicy nauki w szerszym pojęciu, jak np. w wyższych szkołach zawodowych — profesor tymczasowy, zastępca profesora, nauczyciel zawodu, nauczyciel przedmiotów pomocniczych oraz **pracownicy pomocniczy naukowo-techniczni**, jak mechanicy precyzyjni, laboranci, preparatorzy, konserwatorzy techniczni, ogrodnicy specjaliści itp.

Fakt pobierania przez wyżej wymienione osoby w służbie czynnej uposażenia **pracowników** nauki wynika ze znajdującego się w aktach emerytalnych zaświadczenia władzy służbowej zainteresowanego oraz dekretu emerytalnego, w którym wyraźnie podano, iż podstawą wymiaru uposażenia emerytalnego jest uposażenie odnośnej grupy pracowników nauki.

18.1. Od dnia 1 lipca 1954 r. została wprowadzona uchwałą Rady Ministrów Nr 404/54 z dnia 2 lipca 1954 r. podwyżka:

- a) zaopatrzeń emerytalnych z tytułu własnej służby nie osiągających kwoty zł 300.— o 20 zł miesięcznie, maksymalnie jednak do kwoty zł 300.— miesięcznie. Tym samym minimum zaopatrzenia emerytalnego dla emeryta (pkt. 17.1) podniesiono od dnia 1 lipca 1954 r. począwszy do kwoty 160 zł miesięcznie.
- b) pensji wdowich nie osiągających kwoty zł 196.— o 10 zł miesięcznie, maksymalnie jednak do kwoty zł 196.— miesięcznie, z tym, że minimum pensji wdowiej (pkt. 17.1) ustalone zostało w kwocie zł 110.— miesięcznie.

Pensje sieroce nie zostały podwyższone.

18.2. Zaopatrzenia podwyższone w myśl wyżej podanych wyjaśnień ulegają dalszemu podwyższeniu na zasadach:

- a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 1956 r. w sprawie polepszenia sytuacji materialnej rencistów (Dz. U. Nr 27, poz. 123), jeżeli osoba pobierająca zaopatrzenie nie pracuje i nie ma dochodów z innych źródeł (pismo okólne Zarządu Rent Nr 22/56) albo
- b) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 sierpnia 1956 r. w sprawie zmian w wysokości zaopatrzenia emerytalnego nauczycieli i ich rodzin (Dz. U. Nr 37, poz. 170 oraz pismo okólne Zarządu Rent Nr 28/56).

Przykłady przeliczenia zaopatrzenia

19.1. Emerytowi ze służby w administracji ogólnej przyznano zaopatrzenie emerytalne wg VI grupy uposażenia za 26 lat służby. Podstawę wymiaru stanowi kwota zł 363 gr. 48 (zał. Nr 2, poz. 1). Zaopatrzenie emerytalne wynosi 73% podstawy wymiaru (zał. Nr 1), tj. zł 265 gr 34 (po zaokrągleniu z 265 miesięcznie). Od 1 lipca 1954 po 20 złotowej podwyżce wypłaca się zł 285.—. Po doliczeniu 5 lat na podstawie art. 99 dekretu, jego wysługa emerytalna wynosi 31 lat, za którą przypada zaopatrzenie w wysokości 88% podstawy wymiaru, (zał. 1). Zaopatrzenie emerytalne podwyższone do wysokości 88% podstawy wymiaru wynosi zł 319 gr 86, a po zaokrągleniu do pełnego złotego — 320.—.

Dalsza podwyżka zaopatrzenia w tej wysokości nie przysługuje (pkt. 18.1 lit. a).

19.2. Wdowa po nauczycielu z dwojgiem dzieci pobiera pensję wdową oraz sierocą po mężu, który jako nauczyciel był zarezerwowany do 2 grupy uposażenia nauczycieli i miał 17 lat zaliczalnych do wysługi emerytalnej. Podstawa wymiaru uposażenia emerytalnego zmarłego nauczyciela (patrz zał. nr 2, poz. VII) wynosi 433 zł 65 gr.

Za 17 lat zaliczalnych do wysługi emerytalnej przysługuje 46% podstawy wymiaru (zał. Nr 1) tj. 46% od kwoty 433 zł 65 gr czyli 199 zł 46 gr. Pensja wdowia wynosi 50% powyższej kwoty tj. **99 zł 73 gr**, czyli po zaokrągleniu 100 zł miesięcznie.

Od dnia 1 lipca 1954 r. począwszy pensja wdowia podlega podwyżce o 10 zł, a zatem wspomnianej wdowie przysługuje pensja wdowia w wysokości 110 zł miesięcznie. Tytułem pensji sieroczej przysługuje na każde dziecko po $\frac{1}{4}$ części pensji wdowiej (bez podwyżki) ($\frac{1}{4}$ od kwoty 99 zł 73 gr) tj. po 24 zł 93 gr, czyli przy zastosowaniu minimum, pensja sieroca **wynosi po 31 zł na każde dziecko**.

Łączna wysokość zaopatrzenia dla powyższego grona rodziny wynosi zatem 110 zł + 31 zł + 31 zł = 172 zł miesięcznie.

Po doliczeniu do wysługi emerytalnej zmarłego 2 lat tajnego nauczania podczas okupacji wysługę emerytalną ustalono na 19 lat, za którą przypada zaopatrzenie w wysokości 52% podstawy wymiaru.

Uposażenie emerytalne nauczyciela w wysokości 52% podstawy wymiaru wynosi zł 225 gr 50. Podwyższona pensja wdowia wynosi zatem 50% powyższej kwoty tj. zł 112 gr. 75. Do kwoty tej należy jeszcze doliczyć 10 złotową podwyżkę, czyli pensja wdowia będzie wynosić zł 122,75 miesięcznie.

Pensja sieroca wynosi po $\frac{1}{4}$ części podwyższonej pensji wdowiej (bez 10 złotowej podwyżki) a zatem wynosiłaby po 28 zł 19 gr, czyli przy zastosowaniu minimum pensja sieroca wynosi nadal po 31 zł miesięcznie na każde dziecko.

Wymienione stawki pensji wdowiej i sieroczej podlegają dalszej podwyżce w myśl przepisów powołanych w pkt. 18.2. lit. b) o łączną kwotę 100 zł miesięcznie, czyli dla każdego z 3 członków rodziny (wdowa + 2 sieroty) przypada po 33 zł 33 gr.

Pensja wdowia wynosi więc zł 122,75 + zł 33 gr .33 tj. zł 156 gr 08, a pensje sieroce po zł 31 + zł 33 gr 33, tj po zł 64 gr 33.

Ponieważ pensja dla wdowy po nauczycielu nie może wynosić po podwyżce mniej niż zł 180.— należy wypłacać wdowie zł 180.— a dla każdej sieroty po zł 64. miesięcznie.

Na całe grono przysługuje więc (180 + 64 + 64) zł 308 miesięcznie.

19.3. Jedyna sierota po pracowniku nauki pobiera pensję sierocą w wysokości $\frac{2}{3}$ pensji wdowiej za wysługę emerytalną ojca wynoszącą 25 lat, czyli obliczoną od 70% podstawy wymiaru wg 4 grupy uposażenia. Podstawą wymiaru dla 4 grupy uposażenia pracowników nauki jest kwota zł 823 gr 20.

Zaopatrzenie emerytalne w wysokości 70% podstawy wymiaru wynosi zł 576 gr 24. Pensja wdowia wynosi 50% tej kwoty czyli zł 288 gr 12. Pensja sieroca w wysokości $\frac{2}{3}$ części pensji wdowiej wynosi zł 192 gr 08, a po zaokrągleniu zł 192.— miesięcznie. Obecnie zalicza się do wysługi emerytalnej zmarłego ojca sieroty 4 lata pracy wykonywanej za wynagrodzeniem w czasie okupacji i ustala jego wysługę emerytalną na 29 lat. Zaopatrzenie za 29 lat wysługi wynosi 82% podstawy wymiaru.

Uposażenie emerytalne w wysokości 82% podstawy wymiaru wynosiłoby zł 675 gr 02, pensja wdowia 50% tej kwoty, tj. zł 337 gr 51, a pensja sieroca $\frac{2}{3}$ części pensji wdowiej, tj. zł 225.— miesięcznie.

Ponieważ pensja sieroca w wysokości $\frac{2}{3}$ części pensji wdowiej dla dziecka po pracowniku nauki nie może przekraczać kwoty zł 220.— wobec czego należy ją wypłacać od 1 lipca 1956 r. w kwocie 220 zł.

20.1. W decyzjach podwyższających lub odmawiających podwyżki zaopatrzeń emerytalnych należy pouczać zainteresowane osoby o przysługującym im śródtku prawnym (pkt. 20.2 lub 20.3).

20.2. Od decyzji wydanych w sprawach świadczeń emerytalnych byłych zawodowych wojskowych, (byłych generalów, admirałów, oficerów zawodowych i podoficerów nadterminowych, byłych oficerów zawodowych i podoficerów nadterminowych Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza, byłych funkcjonariuszów organów bezpieczeństwa publicznego, Milicji Obywatelskiej i służby Więziennej) oraz osób po nich pozostałych (wdów i sierot przysługuje odwołanie do Ministra Pracy i Opieki Społecznej w terminie 30 dni od doręczenia decyzji.

20.3. Od decyzji wydanych w sprawach świadczeń emerytalnych dla innych osób niż wymienione w pkt. 20.2. służy prawo skargi do Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, Aleja Świerczewskiego 87a na ogólnych zasadach.

21. Jeżeli osoba zainteresowana, mimo wezwania, nie udowodni zgłoszonych okresów (pkt. 1.1), należy wniosek — stosując ogólne zasady przyjęte w postępowaniu rentowym — załatwić odmownie posługując się drukiem Wzór MP i OS RP. 15.

22. Wnioski o zaliczenie okresów nie objętych art. 99 dekretu należy załatwiać odmownie (art. 82 dekretu).

23. Wzór decyzji ustalającej ponownie zaopatrzenie emerytalne załącza się (zał. nr 3). Do czasu wydrukowania wzorów tych decyzji, wydziały rent i pomocy społecznej powielą je we własnym zakresie.

DYREKTOR ZARZĄDU RENT
K. Niementowski

Załącznik Nr 1 do pisma okólnego Nr 1

TABELA

określająca procentową wysokość zaopatrzenia emerytalnego w stosunku do ustalonej wysługi emerytalnej.

Wysługa emerytalna (ilość lat zaliczalnych do wysługi emerytalnej)	Wysokość zaopatrzenia emerytalnego	
	wszystkich kategorii pracowników publiczno-prawnych, z którymi rozwiązano stosunek służbowy po dniu 1 lutym 1934. r.	oficerów zawodowych, z którymi rozwiązano stosunek służbowy od dnia 18 marca 1937 r. począwszy
do 10 lat	30% podstawy wymiaru	30% podstawy wymiaru
za 11 „	32 „ „	32 „ „
„ 12 „	34 „ „	34 „ „
„ 13 „	36 „ „	36 „ „
„ 14 „	38 „ „	38 „ „
„ 15 „	40 „ „	40 „ „
„ 16 „	43 „ „	44 „ „
„ 17 „	46 „ „	48 „ „
„ 18 „	49 „ „	52 „ „
„ 19 „	52 „ „	56 „ „
„ 20 „	55 „ „	60 „ „
„ 21 „	58 „ „	64 „ „
„ 22 „	61 „ „	68 „ „
„ 23 „	64 „ „	72 „ „
„ 24 „	67 „ „	76 „ „
„ 25 „	70 „ „	80 „ „
„ 26 „	73 „ „	84 „ „
„ 27 „	76 „ „	88 „ „
„ 28 „	79 „ „	92 „ „
„ 29 „	82 „ „	96 „ „
„ 30 „	85 „ „	100 „ „
„ 31 „	88 „ „	„ „
„ 32 „	91 „ „	„ „
„ 33 „	94 „ „	„ „
„ 34 „	97 „ „	„ „
„ 35 „ i więcej	100 „ „	„ „

Załącznik Nr 2 do pisma okólnego Nr 1

TABELA

określająca podstawę wymiaru zaopatrzeń z państwowego systemu emerytalnego

Rodzaj służby	GRUPA UPOSAŻENIA											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł
I. Służba państwowa w administracji ogólnej, służba samorządowa oraz służba w przedwojennej Policji Państw., Straży Więziennej i straży Granicznej	856,64	787,18	601,96	497,77	430,63	363,48	317,18	282,46	254,67	231,52	215,31	203,74
II. Służba Specjalna w działach finansow. (grupe finans. podano w decyzji emer.)	1029	955,50	735	595,25	514,50	441	382,20	338,10	-	-	-	-
III. Powojenna służba Bezpieczeństwa (UB, MO i Straż Więzienna)	970,20	867,30	661,50	536,55	455,70	396,90	371,17	345,45	305,02	282,97	268,27	260,92
IV. Państwowa Służba Zdrowia	771,75	696,78	617,40	502,74	385,87	328,54	308,70	280,03	242,55	229,32	211,68	194,04
	GRUPA UPOSAŻENIA											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
V. Pracownicy nauki	1249,50	1102,50	955,50	823,20	735	661,50	551,25	367,50	-	-	-	-
VI. Sądownictwo (sędziowie i prokuratorzy)	972,40	787,18	671,42	578,01	-	-	-	-	-	-	-	-
VII. Służba Nauczycielska	499,80	433,65	374,85	352,80	330,75	301,35	264,60	-	-	-	-	-
VIII. Służba pocztowa	787,18	648,27	509,35	421,37	349,60	307,92	277,83	254,67	233,83	215,31	208,37	203,74
IX. Służba w Administracji Lasów Państwowych	787,18	694,57	601,96	497,78	430,63	363,49	317,19	282,46	254,67	231,52	215,32	203,74
X. Monopole	stawki uposażenia zasadniczego należy uzyskać od organów właściwych monopoli											
	GRUPA UPOSAŻENIA											
	I/T	II/T	III/T	IV/T	V/T	VI/T	VII/T	VIII/T	IX/T	X/T	-	-
XI. Techniczna służba pocztowa	349,12	393,22	452,02	514,50	580,65	654,15	727,65	837,90	955,50	1102,50	-	-
XII. Zawodowi wojskowi Uwaga: podstawą wymiaru zaop. em. podoficerów tytularnych jest kwota przewidziana dla bezpośred. niższego stopnia wojskowego (np. dla tytularnego sierżanta kwota przewidziana dla plutonowego).	Generał broni (admirał)	Generał dywizji (wiceadmirał)	Generał brygady (kontr-admirał)	Pułkownik (komandor)	Podpułkownik (komandor porucznik)	Major (komandor-podporucznik)	Kapitan (rotmistrz kapitan marynarki)					
	1.367,10 zł	1.168,65 zł	970,20 zł	661,50 zł	507,15 zł	441 zł	374,85 zł					
	porucznik (porucznik marynarki)	podporucznik (podporucznik marynarki)	chorąży (chorąży marynarki)	st. sierż. st. wachm. st. ogn. st. majst. w. st. bosman	sierż. wachm. ogniom. majster w. bosm.	plut. st. zand. ml. majst. w. bosman-mat	kapral, zandarm, podmajster w. mat					
352,80 zł	330,75 zł	308,70 zł	286,65 zł	264,60 zł	253,57 zł	242,55 zł						

Stempel Prezydium R. N.

Ob.

pocztą

Decyzja z dnia Znak:

w sprawie podwyższenia zaopatrzenia emerytalnego.

1. Na podstawie art. 99 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 43, poz. 200) Prezydium Rady Narodowej zalicza do wysługi emerytalnej męża — ojca — Ob. zgłoszony w podaniu z dnia

okres
od dnia do dnia
tj. lat miesięcy dni

2. Nie uwzględnia się natomiast zgłoszonego okresu

ponieważ

3. Wysługa emerytalna męża ojca Ob. ustalona poprzednio w ilości
miesięcy dni, wynosi po doliczeniu okresu wymienionego w pkt. 1 lat
..... miesięcy dni, a po zaokrągleniu lat.

4. Podstawą wymiaru zaopatrzenia emerytalnego dla
grupy uposażenia stopnia
jest kwota zł gr. Uposażenie emerytalne za lat służby, tj. %
podstawy wymiaru wynosi zł miesięcznie.

5. Pensja wdowia wynosi 50% kwoty uposażenia emerytalnego wymienionego w pkt. 4 tj. zł miesięcznie.

6. Pensje sieroce wynoszą po części pensji wdowiej wymienionej w pkt. 5 tj. po zł dla
każdej sieroty miesięcznie.

7. Zaopatrzenie to po zastosowaniu ustawowego maksimum- minimum oraz podwyżki: 1) w myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1954 r. Nr 404/54 w sprawie podwyższenia rent i emerytur, 2) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 1956 r., w sprawie polepszenia sytuacji materialnej rencistów (Dz. U. Nr 27, poz. 123), 3) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 sierpnia 1956 r. w sprawie zmian w wysokości zaopatrzenia emerytalnego nauczycieli i ich rodzin (Dz. U. Nr 37, poz. 170) wynosi po zaokrągleniu do pełnego złotego począwszy od 1 lipca 1956 r. dla Ob.

a dla każdej sieroty po zł miesięcznie.

8. Należność tytułem wyrównania zaopatrzenia za czas od 1 lipca 1956 r. do wynosi kwotę
zł i będzie ob. przesłana przekazem pocztowym w najbliższym czasie.

Ponieważ Ob. pobiera od 1 lipca 1956 r. uposażenie emerytalne — pensję wdowią i sierocą w wysokości ustalonej niniejszą decyzją, nie przysługuje Ob. żadne wyrównanie.

Zaopatrzenie bieżące w kwocie zł będzie Ob. otrzymywać przekazem pocztowym około
..... dnia każdego miesiąca.

9. Przeciw niniejszej decyzji przysługuje ob. prawo wniesienia skargi do Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, ul. Świerczewskiego 87a w ciągu dwóch miesięcy od dnia jej doręczenia. Bliższe wyjaśnienia dotyczące skargi zawiera poniższe pouczenie.')

Od niniejszej decyzji przysługuje Ob. prawo wniesienia odwołania do Ministra Pracy i Opieki Społecznej w ciągu 30 dni od dnia jej doręczenia.')

Po tym terminie traci Ob. prawo wniesienia skargi — odwołania, a decyzja staje się prawomocna.

P o u c z e n i e

10. Skargę do Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych może sporządzić osobiście rencista lub osoba przez niego upoważniona, która sporządzając i podpisując skargę, powinna napisać: na prośbę Ob. (nazwisko i imię skarżącego) podpisuje (nazwisko i imię podpisującego).

Skarga powinna zawierać: a) oznaczenie Sądu do którego jest skierowana, b) nazwisko i imię oraz dokładne miejsce zamieszkania skarżącego i pełnomocników, c) znak i datę zaskarżonej decyzji oraz datę jej doręczenia, d) oznaczenie żądań oraz dowodów na poparcie przytoczonych okoliczności, e) wymienienie załączników, f) datę i podpis strony lub jej przedstawiciela.

Do skargi należy dołączyć odpis skargi oraz odpisy wszystkich dokumentów załączonych do skargi. Skarga jest wolna od opłat, a w postępowaniu przed Okręgowym Sądem nie obowiązuje zastępstwo adwokackie.

*) Niepotrzebne skreślić

12.

**PISMO OKÓLNE NR 2
MINISTERSTWA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ
ZARZĄD RENT**

z dnia 6 marca 1957 r.

w sprawie stosowania przepisów art. 39 ust. 3 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

W związku z przepisami art. 39 ust. 3 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 43, poz. 200), zwanego dalej „dekretem“, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej (Zarząd Komisji Lekarskich do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia) poleciło komisjom lekarskim w piśmie okólnym Nr. 7/56 z dnia 19 października 1956 r. zaniechanie warunkowego zaliczania do III grupy inwalidów.

Na tle powyższego pisma okólnego wyłonił się cały szereg zagadnień, co do stosowania omawianego przepisu w sprawach wniosków o renty, załatwionych odmownie z powodu warunkowego zaliczenia do III grupy inwalidów oraz wniosków będących w toku załatwiania. Mając powyższe na względzie Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej (Zarząd Rent w porozumieniu z Zarządem Komisji Lekarskich do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia) wyjaśnia co następuje:

1.1. W myśl art. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 11 września 1956 r. o zmianie przepisów dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 43, poz. 199) przepis art. 39 ust. 3 dekretu nie ma zastosowania do rent przyznanych inwalidom III grupy wskutek wniosków zgłoszonych do dnia 9 października 1956 r., tj. do dnia ogłoszenia cytowanej ustawy w Dzienniku Ustaw.

1.2. W sprawach wniosków o renty zgłoszonych przed dniem 9 października 1956 r. i będących w toku załatwienia orzeczenia komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, oznaczanych w dalszym ciągu skrótem „KIZ“ o warunkowym zaliczeniu do III grupy inwalidów należy traktować za równoznaczne z orzeczeniem o bezwarunkowym zaliczeniu do tej grupy.

1.3. W sprawach wniosków o renty zgłoszonych przed dniem 9 października 1956 r., w których z powodu warunkowego zaliczenia do III grupy inwalidów wydano decyzje odmawiające prawa do renty i w których toczy się postępowanie przed okręgowym sądem ubezpieczeń społecznych pełnomocnik wydziału rent i pomocy społecznej powinien przejrzeć akta i po stwierdzeniu, że wszystkie warunki do renty zostały spełnione, a przyczyną odmowy było tylko orzeczenie o warunkowym inwalidztwie, powinien uznać na rozprawie roszczenie zainteresowanego.

Sprawy zawisłe przed Trybunałem Ubezpieczeń Społecznych zostaną rozpatrzone przez MPIOS.

2.1. Stosownie do art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy z dnia 11 września 1956 r. sprawy, w których z powodu warunkowego zaliczenia do III grupy odmówiono prawa do renty, podlegają ponownemu rozpatrzeniu na wniosek osób zainteresowanych.

W sprawach tych w razie przyznania świadczeń nie ma zastosowania przepis art. 39 ust. 3 dekretu o redukcji renty, jeżeli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy został zgłoszony przed 9 października 1956 r. Jeżeli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy został zgłoszony po dniu 8 października 1956 r. przepis powyższy ma zastosowanie. Należne świadczenia przyznaje się od następujących terminów:

- a) jeżeli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgłoszony został w okresie do dnia 8 stycznia 1957 r. — rentę przyznaje się od dnia 1 lipca 1956 r.,
- b) jeżeli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgłoszony został po dniu 8 stycznia 1957 r. — rentę przyznaje się za okres 3 miesięcy wstecz od daty zgłoszenia tego wniosku.

2.2. Przy ponownym rozpatrywaniu spraw, określonych w pkt. 2.1. należy przyjąć następujący tryb postępowania:

- a) jeżeli termin kontrolnego badania wyznaczony w orzeczeniu KIZ w dacie rozpatrywania sprawy nie upłynął, względnie gdy inwalidztwo uznane zostało za trwałe — wydaje się decyzję przyznającą rentę bez ponownego kierowania danej sprawy do rozpatrzenia przez KIZ, traktując orzeczenie o warunkowym zaliczeniu do III grupy inwalidów za równoznaczne z orzeczeniem o bezwarunkowym zaliczeniu do tej grupy,

- b) jeżeli termin badania kontrolnego nie został w orzeczeniu KIZ ustalony, wydaje się decyzję przyznającą rentę bez kierowania danej sprawy do rozpatrzenia przez KIZ tylko wówczas, gdy od daty wydania orzeczenia przez KIZ nie upłynął rok czasu.
- c) w sprawach nie odpowiadających warunkom, określonym pod lit. a i b, decyzję wydaje się po uprzednim skierowaniu ich do rozpatrzenia przez KIZ i wydaniu nowego orzeczenia lekarskiego. Sprawy te przed skierowaniem do rozpatrzenia przez KIZ, należy przedłożyć uprzednio wojewódzkiemu lekarzowi — inspektorowi orzecznictwa, w celu wydania opinii, które spośród nich będą mogły być rozpatrzone przez KIZ zaocześnie.

3. Sprawy, w których w myśl postanowień niniejszego pisma okólnego wydaje się decyzję bez ponownego ich kierowania do rozpatrzenia przez KIZ, a w których KIZ w swych orzeczeniach nie ustaliły terminu badania kontrolnego, należy — po wydaniu decyzji skierować do lekarza — inspektora orzecznictwa, w celu wyznaczenia terminu tego badania.

4. Równocześnie Zarząd Rent wyjaśnia, że postanowienia art. 39 ust. 3 dekretu należy stosować do przypadków, w których rencista wskutek wniosku zgłoszonego przed dniem 9 października 1956 r. uzyskał rentę inwalidzką w wysokości przewidzianej dla II lub I grupy inwalidów, a w wyniku badania kontrolnego przeprowadzonego po dniu 8 października 1956 r. został zaliczony do III grupy inwalidów.

5. W związku z wyjaśnieniami zawartymi w niniejszym piśmie okólnym anuluje się równocześnie wyjaśnienia zawarte w pkt. 3 pisma okólnego Nr 7/56 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 19 października 1956 r.

DYREKTOR ZARZĄDU RENT

w porozumieniu: K. Niementowski
DYREKTOR ZARZĄDU KOMISJI LEKARSKICH
DO SPRAW INWALIDZTWA I ZATRUDNIENIA
Dr. med. W. Eychner

13.

**PISMO OKÓLNE NR 3
MINISTERSTWA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ
ZARZĄD RENT**

z dnia 12 marca 1957 r.

wyjaśniające sprawę przywracania przez terenowe komórki rentowe praw emerytalnych utraconych na podstawie przepisów o weryfikacji lub rehabilitacji.

1.1. W myśl postanowień art. 2 ustawy z dnia 11 września 1956 r. (Dz. U. Nr 43 poz. 199) przywraca się prawo do zaopatrzenia emerytalnego osobom, które utraciły to prawo w całości lub w części na podstawie:

- a) przepisów o weryfikacji praw emerytalnych lub
- b) przepisów o rehabilitacji osób zatrudnionych w policji państwowej (tzw. granatowej) i straży więziennej w czasie okupacji hitlerowskiej.

1.2. Krąg osób, szczegółowe zasady i tryb przywracania utraconych w całości lub części praw emerytalnych ustala rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 1956 r. w sprawie zasad i trybu przywracania praw emerytalnych utraconych na podstawie przepisów o weryfikacji lub rehabilitacji (ogłoszone dnia 22 grudnia 1956 r. w Dz. U. Nr 59, poz. 278), zwane w dalszym ciągu rozporządzeniem Rady Ministrów.

1.3. Niniejsze pismo okólne zawiera szczegółowe wyjaśnienia dotyczące przywracania praw emerytalnych z b. państwowego systemu zaopatrzeń emerytalnych i z ubezpieczenia społecznego utraconych na podstawie przepisów wymienionych w pkt. 1.1. Sprawy przywracania praw emerytalnych osobom, które prawa te utraciły w całości lub w części na podstawie § 60 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1946 r. o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ (Dz. U. z r. 1956, Nr 38, poz. 231 i następne) należą do właściwości władz kolejowych (Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych) dokąd należy kierować osoby zainteresowane.

2.1. Całkowita utrata nabytych praw emerytalnych następować bądż na podstawie orzeczenia Komisji Weryfikacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów lub prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi) bądż też z mocy samego prawa. Polegała ona na utracie prawa do zaopatrzenia ze wszystkich okresów pracy lub służby zaliczanej do wysługi emerytalnej.

2.2. **Częściowa** utrata praw emerytalnych miała miejsce wówczas, gdy Komisja Weryfikacyjna wymieniona w pkt. 2.1 pozbawiła zainteresowaną osobę praw emerytalnych:

- a) **za pewną ilość lat** (np. 2 lata, 4 lata itp.), co powodowało odliczenie tej ilości lat z ogólnej wysługi emerytalnej danej osoby, lub też
- b) **za pewien ściśle określony kalendarzowo okres służby**, wskutek czego z ogólnej wysługi emerytalnej odliczano nie tylko okres rzeczywistej służby, lecz również okresy, które w myśl przepisów emerytalnych doliczono zainteresowanemu do wysługi emerytalnej z tytułu korzystniejszego liczenia tej służby (np. zainteresowanego pozbawiono praw emerytalnych za okres od 1 stycznia 1934 r. do 31 grudnia 1937 r., tj. za 4 lata w których przypadła służba w Policji Państwowej. Wobec tego, że za 4 lata służby w Policji Państwowej doliczono z tytułu korzystniejszego zaliczenia tej służby 1 rok i 4 mies., przeto na skutek orzeczenia Komisji Weryfikacyjnej odliczono z wysługi emerytalnej w/wym. 4 lata + 1 rok i 4 mies. tj. razem **5 lat i 4 miesiące**).

2.3. Przy częściowej utracie praw emerytalnych, zainteresowana osoba bardzo często zachowała prawo do pobierania zmniejszonego wskutek odliczenia lat uposażenia emerytalnego, gdyż pozostały okres wysługi emerytalnej, nie był krótszy od ustawowo wymaganego minimalnego okresu wysługi emerytalnej.

2.4. Zdarzały się jednak przypadki, że zainteresowana osoba, mimo częściowego tylko pozbawienia praw emerytalnych, straciła całkowicie prawo do zaopatrzenia emerytalnego. Miało to miejsce wówczas, jeżeli po odliczeniu na skutek orzeczenia Komisji Weryfikacyjnej lat, pozostały okres wysługi emerytalnej był krótszy od minimalnego okresu wyczerkiwania wymaganego w państwowym systemie emerytalnym.

2.5. Utrata prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie przepisów o rehabilitacji osób zatrudnionych w policji państwowej i straży więziennej w czasie okupacji hitlerowskiej następowała wówczas, gdy Komisja Rehabilitacyjna odmówiła rehabilitacji, albo gdy osoba zainteresowana nie zgłosiła wniosku o rehabilitację w terminie zakreślonym przez dekret z dnia 22 października 1947 r. (Dz. U. Nr 65, poz. 385), tj. do dnia 28 grudnia 1947 r.

Utrata zaopatrzenia emerytalnego następowała w całości z mocy samego prawa.

3.1. Całkowite lub częściowe przywrócenie prawa do zaopatrzenia emerytalnego polega na tym, że zainteresowanemu zalicza się obecnie do wysługi emerytalnej (okresu wyczerkiwania) te wszystkie okresy pracy lub służby, z których nastąpiło pozbawienie praw. Przywrócenie prawa następuje na wniosek zainteresowanych osób zgłoszony w terminie do dnia 31 grudnia 1957 r. Jeżeli wniosek zostanie zgłoszony:

- a) w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia rozporządzenia, tj. przed dniem 22 czerwca 1957 r. — przywrócone zaopatrzenie albo wyższe zaopatrzenie (przy częściowej utracie praw) wypłaca się od dnia 1 lipca 1956 r.,
- b) po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia rozporządzenia tj. po dniu 22 czerwca 1957 r. — przywrócone zaopatrzenie albo wyższe zaopatrzenie wypłaca się za trzy miesiące wstecz od dnia zgłoszenia wniosku.

3.2. Wnioski zgłoszone po dniu 31 grudnia 1957 r. należy załatwić odmownie.

4.1. Do prezydiów rad narodowych zostały przekazane akta emerytalne b. P.Z.E. tylko tych osób, które w wyniku weryfikacji utraciły **częściowo** prawa emerytalne, lecz z tytułu pozostałych lat służby (wysługi emerytalnej) zachowały prawo do odpowiednio obniżonego zaopatrzenia emerytalnego i zaopatrzenie to nadal pobierają.

4.2. Akta emerytalne osób, które utraciły prawo do zaopatrzenia w całości, albo częściowo, lecz zaopatrzenia emerytalnego nie pobierają — znajdują się w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej — Wydział do Likwidacji P.Z.E.

4.3. Wnioski o przywrócenie praw emerytalnych osób, o których mowa w pkt. 4.1 załatwiają prezydium rad narodowych wypłacające zaopatrzenie emerytalne.

4.4. Wnioski osób wymienionych w pkt. 4.2 załatwia Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej — Wydział do Likwidacji P.Z.E. Wnioski tych osób złożone w prezydiach rad narodo-

wych należy odstąpić Ministerstwu — Wydział do Likwidacji P.Z.E., dołączając własnoręczne oświadczenie zainteresowanego, czy i ew. jakie świadczenia pobiera z innych tytułów.

Oświadczenie to należy sprawdzić na podstawie ewidencji Prezydium.

4.5. Ponadto należy nadesłać Ministerstwu (Wydział do Likwidacji P.Z.E.) do załatwienia wnioski z aktami osób pobierających w wyniku weryfikacji obniżone zaopatrzenie emerytalne, jeżeli w aktach sprawy brak jest decyzji ustalającej ogólną wysługę emerytalną zainteresowanego z tytułu wszystkich okresów służby i ewent. innych okresów zaliczalnych do tej wysługi w myśl dawnych przepisów. Chodzi mianowicie o sprawy osób, które zostały pozbawione praw za określony kalendarzowo okres służby (np. za czas od 1 października 1920 r. do 1 października 1939 r.), a wymiaru zaopatrzenia dokonano po raz pierwszy dopiero po weryfikacji i to z pominięciem już okresów, za które praw emerytalnych zainteresowaną osobę pozbawiono.

Część okresów o których mowa, podlega bowiem z reguły zaliczeniu w stosunku korzystniejszym od kalendarzowego, prawidłowe zatem obliczenie wysługi emerytalnej przez prezydium mogłoby być utrudnione.

5. Stosownie do przepisów § 6 rozporządzenia prezydium rad narodowych dokonują również rewizji decyzji w sprawie rent z ubezpieczenia społecznego lub z dekretu o p.z.e., w których nie uwzględniono okresów służby lub pracy podlegających weryfikacji lub rehabilitacji i w rezultacie albo odmówiono prawa do renty z ubezpieczenia społecznego lub z dekretu o p.z.e., albo przyznano rentę mniej korzystną. Wyjaśnienia zawarte w pkt. 3.1 i 3.2 mają w tych sprawach odpowiednie zastosowanie.

6.1. Minister Finansów, a od 1951 r. Minister Pracy i Opieki Społecznej na wniosek Komisji Weryfikacyjnej mógł w przypadku wygaśnięcia praw emerytalnych danej osoby — opierając się na przepisie art. 22 ustawy z dnia 1 sierpnia 1949 r. (Dz. U. Nr 42, poz. 304) — przyznać **żonie i dzieciom (wdowie i sierocie)** tej osoby, zasiłki do wysokości ustawowej pensji wdowiej i sieroczej.

Zasiłki te, zgodnie z przepisem § 7 rozporządzenia Rady Ministrów wypłaca się nadal.

6.2. W razie zgłoszenia przez osobę całkowicie pozbawioną praw emerytalnych (pkt. 6.1), wniosku o przywrócenie jej utraconych praw emerytalnych, nie należy wstrzymywać wypłaty zasiłku, lecz wniosek wraz z aktami przesłać do załatwienia Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej — Wydział do Likwidacji P.Z.E.

6.3. W razie przywrócenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego oraz wznowienia wypłaty tego zaopatrzenia Wydział do Likwidacji P.Z.E. zarządzi wstrzymanie wypłaty zasiłku oraz potrącenie wypłaconego zasiłku od dnia przywrócenia prawa do zaopatrzenia z kwot należnych z tytułu zaopatrzenia.

Sposób ustalenia wysokości zaopatrzenia emerytalnego

7. W przypadku przywrócenia prawa do zaopatrzenia z okresów pracy lub służby, z których nastąpiło pozbawienie prawa, zachodzi konieczność ponownego ustalenia prawa i wysokości zaopatrzenia. Prawo i wysokość zaopatrzenia ustala się według przepisów o zaopatrzeniu, które obowiązywały w czasie utraty prawa do zaopatrzenia (przepisy o ubezpieczeniu społecznym, brackim, przepisy b. państwowego systemu emerytalnego lub dekretu o p.z.e.) z uwzględnieniem późniejszych przepisów.

8.1. Zaopatrzenia emerytalne z b. państwowego systemu ustala się w ustawowo określonym procencie podstawy wymiaru zaopatrzenia, a procent ten zależy od ilości lat zaliczonych do wysługi emerytalnej. Dla ustalenia zatem nowej wysokości zaopatrzenia należy ustalić:

- a) **okres wysługi emerytalnej** tj. ilość lat zaliczalnych do wysługi emerytalnej (pkt. 9),
- b) **procent podstawy wymiaru zaopatrzenia** (pkt. 10),
- c) **podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego** (pkt. 11).

8.2. Celem stwierdzenia elementów potrzebnych do określenia nowego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego (pkt. 8.1) należy odszukać każdorazowo w aktach rentowych zaintereso-

wanego decyzją władzy wymiarowej, na podstawie której z wysługi emerytalnej posiadanej przez zainteresowanego **odliczono** na skutek orzeczenia Komisji Weryfikacyjnej pewną ilość lat służby oraz ustalono zmniejszony wymiar uposażenia emerytalnego.

Decyzja ta zawiera wszelkie elementy potrzebne do ustalenia nowej wysokości zaopatrzenia emerytalnego przysługującego zainteresowanemu po przywróceniu utraconych częściowo praw emerytalnych.

Ustalenie wysługi emerytalnej

9.1. Jeżeli zainteresowanemu zalicza się jedynie okresy z których następuje przywrócenie prawa do zaopatrzenia (okresy negatywnie zweryfikowane) tzn. gdy brak jest okresów które ulegałyby zaliczeniu na podstawie art. 99 dekretu o p.z.e. (okresy niewoli, pracy w czasie okupacji itp. — pismo okólnie Nr 1/57), jako wysługę emerytalną, należy przyjąć okres, który został ustalony dla wymiaru zaopatrzenia przed weryfikacją. Okres ten jest podany w decyzji wymiarowej, (pkt. 8.2). Okres ten ustalony jest w latach, miesiącach i dniach, wobec czego należy go zaokrąglić do pełnych lat. Zaokrąglenie następuje w ten sposób, że okres przekraczający 6 miesięcy liczy się za pełny rok, pomija się zaś okres do 6 miesięcy włącznie. (Np. wysługę: 16 lat, 5 miesięcy i 10 dni zaokrąglą się do lat 16, wysługę: 16 lat, 6 miesięcy i 1 dzień zaokrąglą się do lat 17).

9.2. Gdy zainteresowanemu zalicza się do wysługi emerytalnej oprócz okresów, z których nastąpiło przywrócenie prawa do zaopatrzenia emerytalnego (okresy negatywnie zweryfikowane) również okresy, które podlegają zaliczeniu na podstawie art. 99 dekretu o p.z.e. (okresy niewoli, pracy w czasie okupacji itp. — pismo okólnie Nr 1/57), wówczas do wysługi ustalonej dla wymiaru zaopatrzenia przed weryfikacją (pkt. 9.1) należy doliczyć okresy podlegające zaliczeniu na podstawie art. 99 dekretu w sposób podany w pkt. 11 pisma okólnego Nr 1/57. Okres w ten sposób ustalony stanowić będzie wysługę emerytalną miarodajną dla obliczenia nowego zaopatrzenia.

Ustalenie procentu podstawy wymiaru zaopatrzenia

10.1. Procent podstawy wymiaru zaopatrzenia emerytalnego dla wszystkich osób, którym obecnie zalicza się okresy negatywnie zweryfikowane i okresy wymienione w art. 99 dekretu zawiera załącznik Nr 1. Załącznik ten zawiera trzy tabele procentowe dla trzech grup osób określonych w uwagach do tabel.

Dla obliczenia nowej wysokości zaopatrzenia ważną jest rzeczą uprzednie ustalenie, która z tabel była już raz zastosowana przy wymiarze zaopatrzenia (pkt. 10.2), gdyż tylko ta tabela jest właściwa przy wszelkich dalszych obliczeniach wysokości zaopatrzenia.

10.2. Tabelę, która jest właściwa dla danego pracownika należy ustalić na podstawie danych zawartych w decyzji wymiarowej (pkt. 8.2). W decyzji tej jest podana w latach wysługa emerytalna pracownika po odliczeniu lat negatywnie zweryfikowanych oraz procent uposażenia emerytalnego, odpowiadający tej zmniejszonej wysłudze. Na podstawie tej wysługi emerytalnej i procentu uposażenia należy ustalić, która tabela w danym przypadku została zastosowana.

P r z y k ł a d:

Pracownikowi wymierzono swego czasu zaopatrzenie emerytalne od 26 lat wysługi emerytalnej. W trybie weryfikacji zmniejszono wysługę na 17 lat i decyzją wymiarową (pkt. 8.2) wymierzono zaopatrzenie w wysokości 46% podstawy wymiaru zaopatrzenia. W tabelach procentowych załącznika Nr 1 dla 17-letniej wysługi emerytalnej przewidziane są następujące procenty: w tabeli I — 44,8%, w tabeli II — 46%, a w tabeli III — 48% podstawy wymiaru. Z porównania tych danych wynika, że do pracownika zastosowano II tabelę procentową, wobec czego ta tabela będzie właściwa obecnie dla nowego wymiaru renty po zaliczeniu lat negatywnie zweryfikowanych.

10.3. Skale procentowe dla trzech grup osób uprawnionych do zaopatrzenia emerytalnego, różnicowane są dopiero od 16 lat wysługi począwszy (zob. załącznik Nr 1).

Do 15 lat włącznie procent podstawy wymiaru zaopatrzenia dla tych trzech grup uprawnionych jest jednakowy. W przypadkach zatem, gdy pracownikowi przyznano zaopatrzenie emerytalne od 15-letniej lub mniejszej wysługi, nie będzie można na podstawie decyzji wymiarowej wymienionej w pkt.

8.2 ustalić, która z tabel jest właściwa dla danego pracownika. Wobec tego należy odszukać w aktach emerytalnych decyzję wymiarową, zawierającą poprzednią, nie zmniejszoną wysługę emerytalną tj. decyzję sprzed weryfikacji i na podstawie tej decyzji stwierdzić jaką wysługę emerytalną i jaki procent podstawy wymiaru pracownikowi ustalono.

Jeżeli pracownik nie ma żadnych okresów zaliczalnych na podstawie art. 99 dekretu o p.z.e. należy dokonać wymiaru zaopatrzenia na podstawie stwierdzonej w powyższy sposób wysługi emerytalnej i procentu podstawy wymiaru. Jeżeli pracownik posiada również okresy zaliczalne w myśl art. 99 dekretu należy na podstawie stwierdzonej wysługi i procentu podstawy wymiaru zaopatrzenia ustalić, która z tabel załącznika Nr 1 została do pracownika zastosowana i ta tabela będzie służyć do ustalenia procentu podstawy wymiaru zaopatrzenia po zaliczeniu okresów na podstawie art. 99.

Podstawa wymiaru zaopatrzenia

11. Jako podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego należy przyjąć stawki uposażenia zasadniczego uwidocznione w załączniku Nr 2 do pisma okólnego Nr 1/57 w sprawie wykonania art. 99 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Wysokość tych stawek jest uzależniona od kategorii pracowników i posiadanej grupy uposażenia.

Kategoria pracowników, do której należy zainteresowany oraz grupa uposażenia, do której zainteresowany został zaseregowany są zawarte w decyzji wymiarowej (pkt. 8.2).

Wymiar zaopatrzenia dla pracownika

12. Mając wszystkie 3 elementy a mianowicie: wysługę emerytalną (pkt. 9), procent podstawy wymiaru (pkt. 10) i podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego (pkt. 11), dokonuje się wymiaru uposażenia emerytalnego w ten sposób, że podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego mnoży się przez procent odpowiadający wysłudze emerytalnej.

Zaopatrzenie pochodne

13.1. Świadczenia pochodne (pensje wdowie i sieroce) w b. państwowym systemie emerytalnym obliczono od zaopatrzenia emerytalnego, które zmarły mąż — ojciec pobierał, albo do którego w chwili śmierci miałby prawo.

Świadczenia te były więc zawsze obliczane według tej tabeli procentowej, która była właściwą dla określenia wysokości uposażenia emerytalnego zmarłego męża — ojca.

13.2. Sposób obliczania zaopatrzeń pochodnych podany został w pkt. 15—17 pisma okólnego Nr 1/57 Zarządu Rent.

Uwagi końcowe

14. W aktach zainteresowanych osób mogą się znajdować również decyzje w sprawach emerytalnych wydane w okresie międzywojennym, w których procentową wysokość zaopatrzeń ustalono według skali nie umieszczonej w tabeli (zał. Nr 1).

Decyzje te są nieaktualne, zostały bowiem w późniejszym czasie zmienione, a wysokość zaopatrzeń ustalono według skali procentowej podanej w kolumnie pierwszej tabeli (Zał. Nr 1).

P r z y k ł a d I.

Inspektor Straży Granicznej, któremu Komisja weryfikacyjna odliczyła 11 lat z wysługi emerytalnej, prosi w dniu 20 stycznia 1957 r. o doliczenie tych lat do wysługi emerytalnej oraz zaliczenie mu ponadto w trybie art. 99 dekretu o p.z.e. 4 lat przebytych w niewoli niemieckiej.

Ze znajdującej się w aktach emerytalnych decyzji wynika, że z wysługi emerytalnej wynoszącej 26 lat 10 mies. 17 dni odliczono w drodze weryfikacji 11 lat wskutek czego wysługę emerytalną zmniejszono do 15 lat 10 mies. 17 dni czyli po zaokrągleniu do lat 16.

Za 16 lat służby przyznano mu 43% podstawy wymiaru zaopatrzenia emerytalnego odpowiadającego VI grupie uposażenia pracowników państwowych.

W związku z prośbą zainteresowanego o doliczenie lat należy:

- do wysługi emerytalnej posiadanej przed weryfikacją tj. do 26 lat 10 mies. 17 dni doliczyć w trybie art. 99 dekretu 4 lata. Łączna zatem wysługa emerytalna wynosi obecnie 30 lat 10 mies. 17 dni a **po zaokrągleniu 31 lat.**
- stopę procentową przyjąć według tabeli II, gdyż według tej tabeli wymierzono poprzednio zaopatrzenie emerytal-

ne w wysokości 43% podstawy wymiaru zaopatrzenia przy 16 latach wysługi emerytalnej. Ustalonej na nowo wysłudze emerytalnej (31 lat) odpowiada zgodnie z tabelą II — 88% podstawy wymiaru.

c) Jako podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego przyjąć uposażenie urzędników państw. VI grupy uposażenia tj. (patrz załącznik Nr 2 do pisma okólnego Nr 1/57) kwotę 363 zł 48 gr.

Zatem Inspektorowi Straży Granicznej przysługuje zaopatrzenie emerytalne w wysokości 88% od kwoty 363 zł 48 gr (podanej wyżej pod c) czyli w kwocie 319 zł 86 gr po zaokrągleniu zaś w kwocie **320 zł miesięcznie**.

Wobec zgłoszenia przez Inspektora wniosku w dniu 20 stycznia 1957 r. zwiększone uposażenie w kwocie 320 zł miesięcznie należy przyznać od dnia 1 lipca 1956 r. począwszy, przy czym kwoty pobierane dotychczas od dnia 1 lipca 1956 r. podlegają potrąceniu z kwot należnych w/g nowego obliczenia.

Przykład II

Wdowa oraz sierota po ob. (o którym mowa w przykładzie I) pobierała pensję wdowią oraz sierocą, na jedną sierotę (ur. 1 stycznia 1938) od zmniejszonej na skutek weryfikacji wysługi emerytalnej zmarłego męża tj. **od 16 lat**.

Wdowa ta pracuje i zgłosiła w dniu 20 stycznia 1957 r. wniosek o przywrócenie utraconych częściowo praw emerytalnych oraz o doliczenie w trybie art. 99 dekretu o p.z.e. do wysługi emerytalnej jej męża 4 lat przebytych w niewoli niemieckiej.

Dla dokonania wymiaru pensji wdowiej i sieroczej należy uprzednio ustalić wysokość zaopatrzenia emerytalnego jej męża. Obliczenia tego dokonuje się w sposób podany w przykładzie I.

Pensja wdowia wynosi 50% zaopatrzenia męża tj. kwotę 159,93 zł miesięcznie.

Pensja sieroca wynosi 1/4 pensji wdowiej tj. 39,98 zł miesięcznie. Po zaokrągleniu pensja wdowia wynosi 160 zł mies. a po podwyżce o 10 zł w myśl uchwały Rady Ministrów Nr 404/54 — 170 zł. Pensja sieroca wynosi **40 zł mies.**

Wobec zgłoszenia wniosku w dniu 20 stycznia 1957 r. a zatem w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia rozporządzenia Rady Ministrów **zwiększona pensja wdowia i sieroca przysługuje od dnia 1 lipca 1956 r. począwszy**, przy czym kwoty pobrane po tym dniu podlegają potrąceniu z kwot należnych w/g nowego obliczenia.

DYREKTOR ZARZĄDU RENT:

K. Niementowski

Załącznik Nr 1 do pisma okólnego Nr 3

TABELA

określająca procentową wysokość zaopatrzenia emerytalnego właściwą dla ustalonej wysługi emerytalnej.

Wysługa emerytalna	Tabela I	Tabela II	Tabela III
	% podstawy wymiaru	% podstawy wymiaru	% podstawy wymiaru
do 10 lat	30	30	30
11 „	32	32	32
12 „	34	34	34
13 „	36	36	36
14 „	38	38	38
15 „	40	40	40
16 „	42,4	43	44
17 „	44,8	46	48
18 „	47,2	49	52
19 „	49,6	52	56
20 „	52	55	60
21 „	54,4	58	64
22 „	56,8	61	68
23 „	59,2	64	72
24 „	61,6	67	76
25 „	64	70	80
26 „	66,8	73	84
27 „	69,6	76	88
28 „	72,4	79	92
29 „	75,2	82	96
30 „	78	85	100
31 „	80,8	88	100
32 „	83,6	91	100
33 „	86,4	94	100
34 „	89,2	97	100
35 „ i więcej	92	100	100
	Dotyczy wszystkich pracowników publiczno - prawnych z którymi rozwiązano stosunek służbowy do dnia 1. lutego 1934 r.	Dotyczy wszystkich pracowników publiczno - prawnych z którymi rozwiązano stosunek służbowy po dniu 31 stycznia 1934 r.	Dotyczy wyłącznie zawodowych oficerów z którymi stosunek służbowy został rozwiązany po dniu 17 marca 1937 r.

Stempel Prezydium R. N.

Załącznik Nr 2 do pisma okólnego Nr 3

poczta

Uwaga:

W każdym piśmie dotyczącym tej sprawy należy
powołać się na znak niniejszej decyzji.

Decyzja z dnia Znak:

w sprawie podwyższenia zaopatrzenia emerytalnego.

1. Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 września 1956 r. (Dz. U. Nr 43, poz. 199) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 1956 r. w sprawie zasad i trybu przywracania praw emerytalnych utraconych na podstawie przepisów o weryfikacji lub rehabilitacji (Dz. U. Nr 59, poz. 278) Prezydium Rady Narodowej uwzględniając wniosek Ob. z dnia przywraca mężowi — ojcu Ob. utracone w wyniku weryfikacji prawa emerytalne za począwszy od dnia

2. Ponadto na podstawie art. 99 dekretu z dnia 25 czerwca 1956 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 43, poz. 200) zalicza się do wysługi emerytalnej zgłoszony w podaniu z dnia okres od dnia do dnia tj. lat mies. dni

3. Nie uwzględnia się natomiast zgłoszonego okresu ponieważ

4. Wysługa emerytalna męża — ojca Ob ustalona poprzednio w ilości lat miesięcy dni wynosi po doliczeniu okresów wymienionych w pkt 1 i 2 lat miesięcy dni, a po zaokrągleniu lat.

5. Podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego dla grupy uposażenia stopnia jest kwota zł gr

Uposażenie emerytalne za lat służby, tj. % podstawy wymiaru wynosi zł miesięcznie.

6. Pensja wdowia wynosi 50% kwoty uposażenia emerytalnego wymienionego w pkt. 5 tj. zł miesięcznie.

7. Pensja sieroca wynosi po części pensji wdowiej wymienionej w pkt. 6 tj. po zł dla każdej sieroty miesięcznie.

Zaopatrzenie to po zastosowaniu ustawowego maksimum — minimum oraz podwyżki: 1) w myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1954 r. Nr 404/54 w sprawie podwyższenia rent i emerytur, 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 1956 r. w sprawie polepszenia sytuacji materialnej rencistów (Dz. U. Nr 27, poz. 123), 3) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 sierpnia 1956 r. w sprawie zmian w wysokości zaopatrzenia emerytalnego nauczycieli i ich rodzin (Dz. U. Nr 37, poz. 170) wynosi po zaokrągleniu do pełnego złotego dla ob. a dla każdej sieroty po zł miesięcznie.

9. Należność tytułem wyrównania zaopatrzenia za czas od do wynosi kwotę zł i będzie Ob. przesłana przekazem pocztowym w najbliższym czasie.

Wysokość dotychczas pobieranego zaopatrzenia emerytalnego nie ulega zmianie.

Ponieważ Ob. pobiera już od 1 lipca 1956 r. uposażenie emerytalne — pensję wdowią i sierocą — w wysokości ustalonej niniejszą decyzją, nie przysługuje Obyw. żadne wyrównanie.

Zaopatrzenie bieżące w kwocie zł będzie Ob. otrzymywać przekazem pocztowym około dnia każdego miesiąca

10. Przeciw niniejszej decyzji przysługuje Ob. prawo wniesienia skargi do Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, Al. Świerczewskiego 87a w ciągu dwóch miesięcy od dnia jej doręczenia.*)

Od niniejszej decyzji przysługuje Ob. prawo wniesienia odwołania do Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Po tym terminie traci Ob. prawo wniesienia skargi, a decyzja staje się prawomocna.*)

P o u c z e n i e

11. Skargę do Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych może sporządzić osobiście rentobiorca lub osoba przez niego upoważniona, która sporządzając i podpisując skargę powinna napisać: na prośbę Ob. (nazwisko i imię skarżącego) podpisuje (nazwisko i imię podpisującego).

Skarga powinna zawierać: a) oznaczenie Sądu, do którego jest skierowana, b) nazwisko i imię oraz dokładne miejsce zamieszkania skarżącego i pełnomocników, c) znak i datę zaskarżonej decyzji oraz datę jej doręczenia, d) oznaczenie żądań oraz dowodów na poparcie przytoczonych okoliczności, e) wymienienie załączników, f) datę i podpis strony lub jej przedstawiciela. Do skargi należy dołączyć odpis skargi oraz odpisy wszystkich dokumentów załączonych do skargi. Skarga jest wolna od opłat a w postępowaniu przed Okręgowym Sądem nie obowiązuje zastępstwo adwokackie.

*) niepotrzebne skreślić

II. KOMUNIKATY

14.

Komunikat o aktach normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim.

1. Dekret z dnia 19 stycznia 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 27).

2. Dekret z dnia 19 stycznia 1957 r. o świadczeniach emerytalnych dla robotników zatrudnionych w zespołach formujących szkło (Dz. U. Nr 10, poz. 41).

3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 1957 r. w sprawie warunków, w jakich uważa się członków rodziny za pozostających na utrzymaniu pracownika (rencisty) oraz dochodu powodującego zawieszenie prawa do renty rodzinnej (Dz. U. Nr 11, poz. 47).

4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1957 r. w sprawie wykonania ustawy o funduszu zakładowym na rok 1957 w przedsiębiorstwach przemysłowych należących do resortów nieprzemysłowych (Dz. U. Nr 11, poz. 61).

5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 marca 1957 r. w sprawie przekazania prezydium wojewódzkich rad narodowych uprawnień do przyznawania rent rodzinnym osobom pozostałym po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego (Dz. U. Nr 15, poz. 79).

6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 marca 1957 r. w sprawie przekazania prezydium rad narodowych uprawnień do wydawania zezwoleń na rozpatrywanie na podstawie dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin spóźnionych wniosków o rentę (Dz. U. Nr 15, poz. 80).

7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 marca 1957 r. w sprawie przyznawania dodatków do rent dla inwalidów wojennych i wojskowych nie pracujących i nie posiadających innego dochodu poza rentą oraz dla członków ich rodzin (Dz. U. Nr 15, poz. 81).

8. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 29 stycznia 1957 r. w sprawie tymczasowej tabeli stanowisk oraz dodatków funkcyjnych i służbowych dla pracowników wydziałów, samodzielnych oddziałów (stanowisk pracy) zatrudnienia w prezydiach rad narodowych (Monitor Polski Nr 12, poz. 89).

9. Uchwała Nr 792 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1956 r. w sprawie opłat za korzystanie z hoteli robotniczych przy zakładach pracy (Monitor Polski Nr 13, poz. 92).

10. Uchwała Nr 68 z dnia 18 lutego 1957 r. uchylająca uchwałę z dnia 27 marca 1954 r. w sprawie świadczeń emerytalnych dla robotników zatrudnionych w zespołach formujących szkło (Monitor Polski Nr 14, poz. 99).

11. 'Pismo okólne Nr 60 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 marca 1957 r. w sprawie stosowania przepisów uchwały Nr 25 Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 1957 r. (Monitor Polski Nr 16, poz. 121).

12. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 29 stycznia 1957 r. w sprawie rozliczeń za koszty werbunku (Monitor Polski Nr 21, poz. 153).

15.

Komunikat o aktach normatywnych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej nie opublikowanych w Dzienniku Urzędowym.

1. Zarządzenie Nr 4 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 17 stycznia 1957 r. w sprawie zasad wynagrodzenia w okresie czasowego unieruchomienia całości lub części państwowych wytwórni protez z powodu braku węgla.

2. Zarządzenie Nr 5 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 stycznia 1957 r. w sprawie wynagrodzenia pracowników samochodowych w państwowych wytwórniach protez.

3. Zarządzenie Nr 6 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 stycznia 1957 r. w sprawie przekształcenia Państwowego Domu Opieki dla Dorosłych w Zgorzelcu przeznaczanego dla obywateli narodowości greckiej — na Państwowy Dom dla Uchodźców z Grecji.

4. Okólnik Nr 11 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 lutego 1957 r. w sprawie zastosowania tabeli stanowisk dla pracowników organów zatrudnienia w prezydiach rad narodowych.

16.

Sprostowanie błędu

W wytycznych w sprawie zwalniania pensjonariuszy — rencistów od odpłatności za pobyt w zakładach pomocy społecznej stanowiących załącznik do instrukcji Nr 3 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 17 stycznia 1957 r. w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania rencistów w zakładach pomocy społecznej (Dz. Urz. Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej Nr 1, poz. 5) prostuje się następujący błąd:

w ust. 1 pkt. 2 w wierszu 2 zamiast wyrazów „nie pozostawiają“ powinny być wyrazy „która pozostawała“.

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Prenumerata roczna wynosi 36 zł., półroczna 18 zł., kwartalna 9 zł.

Prenumeratę należy wpłacać na konto w Narodowym Banku Polskim V. O. M. w Warszawie, konto 1529-91-639 na dochód bz. 24 Dz. 5 R. 19.

GŁ W-wa zam. 441-57 druk. kl. 7 g 60 A4 — 3000 — B-13